

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie realizując zadania jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.), przedstawia sprawozdanie z efektów pracy w 2018 r.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W LICZBACH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie – Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 r. obejmowało wsparciem 100 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało łącznie 166 dzieci (stan na 31.12.2018 r.).

FORMA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Rodziny zastępcze spokrewnione	52	64
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	37
Rodziny zastępcze zawodowe	4	7
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	2	7
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcja pogotowia rodzinnego	1	2
Rodzinny Dom Dziecka	7	49
Razem	100	166

Źródło: dane własne ZPZ, stan na 31.12.2018 r.

W trakcie minionego roku utworzono 5 nowych spokrewnionych rodzin zastępczych oraz 8 nowych niezawodowych rodzin zastępczych. Jedna rodzina zastępcza niezawodowa została przekształcona w rodzinę zawodową. Powstała 1. nowa rodzina zastępcza zawodowa.

W trakcie roku rozwiązano również 4. rodziny zastępcze spokrewnione, 1. rodzinę zastępczą niezawodową i 1. rodzinę zastępczą zawodową.

W 2018 r. odnotowano następujące odpływy 27. dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej:

- ✦ 8. dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych wróciło do rodziny naturalnej,
- ✦ 10. dzieci usamodzielniało się, w tym 4. ze spokrewnionej rodziny zastępczej powróciło do rodziny naturalnej, 1. dziecko z niezawodowej rodziny zastępczej założyło własne gospodarstwo domowe, 4. dzieci z rodzinnych domów dziecka usamodzielniało się, a w tym 2. jest w mieszkaniu treningowym, a 2. powróciło do rodziny naturalnej, 1. dziecko z rodziny zastępczej zawodowej usamodzielniało się z powodu rozwiązania rodziny ale nadal za ich zgodą mieszka u nich,
- ✦ 3. dzieci z rodzin zastępczych zostało przysposobionych: 1. dziecko z rodziny zastępczej zawodowej, a 2. dzieci z rodzinnego domu dziecka,
- ✦ 1. dziecko ze spokrewnionej rodziny zastępczej zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- ✦ 4. dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych w innym powiecie: 1. z rodziny zastępczej spokrewnionej, 3. z rodzinnego domu dziecka,
- ✦ 1. dziecko wraz z rodziną zastępczą przeniosło się do innego powiatu.

W 2018 r. postanowieniem sądu umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej 38. dzieci:

- ✦ 10. w spokrewnionych rodzinach zastępczych (z rodzin naturalnych),
- ✦ 9. w niezawodowej rodzinie zastępczej (8. dzieci z rodzin naturalnych, 1. dziecko ze szpitala po urodzeniu),
- ✦ 8. w zawodowych rodzinach zastępczych (7. dzieci z rodzin naturalnych, 1. dziecko ze szpitala po urodzeniu),
- ✦ 11. w rodzinnych domach dziecka (8. dzieci z rodzin naturalnych, 3. dzieci z rodziny zastępczej spokrewnionej).

REALIZACJA ZADAŃ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY W RODZINIE, JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

- I. **Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**

W trakcie 2018 r. podjęto następujące działania w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

- Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej rozpropagował informację o poszukiwaniu rodzin zastępczych poprzez istniejące rodziny zastępcze, opierając się na doświadczeniu z lat ubiegłych, jedną z najlepszych promocji rodzicielstwa zastępczego jest podanie przykładu już istniejących rodzin.
- Promowano rodzicielstwo zastępcze w Szkole Podstawowej w Bystrzycy oraz w Szkole Podstawowej Nr 8 w Oławie, podczas zebrań z rodzicami uczniów, w miesiącach wrzesień - grudzień 2018 r. (odbyło się 14 spotkań).

II. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2018 roku organizator rodzinnej pieczy zastępczej zakwalifikował 3 osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Dla ww. zostały wydane 3 zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

III. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w ramach podjętej współpracy, na bieżąco zgłasza kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka na szkolenie do Ośrodka Adopcyjnego w Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej we Wrocławiu. W minionym roku 3 rodziny miały uczestniczyć w szkoleniu. Wszyscy z różnych przyczyn zrezygnowali ze szkolenia.

IV. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

W Zespole do spraw rodzinnej pieczy zastępczej zatrudniony jest psycholog, który w 2018 r. przeprowadził łącznie 31 badań psychologicznych (w tym dla 5 osób samotnych) dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W wyniku wyżej przeprowadzonych badań wydano 29 pozytywnych opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia

rodzinnego domu dziecka. W pozostałych dwóch badaniach negatywnie zaopiniowano kandydatów.

V. Zapewnianie rodzicom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie organizuje dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka szkolenia podnoszące ich kwalifikacje. Zgodnie z ich oczekiwaniami zapewniono możliwość uczestniczenia w szkoleniu pt. „Rozwój psychoseksualny dziecka”. Szkolenie poprowadził psycholog kliniczny i seksuolog. Rodziny zastępcze zostały również przeszkolone z RODO.

VI. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Prowadzący rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe w ubiegłym roku, systematycznie raz w miesiącu spotykali się w Zespole do spraw rodzinnej pieczy zastępczej na grupie wsparcia, którą prowadził doświadczony pedagog-terapeuta. Udział w grupach wsparcia pozwalał uczestnikom na dzielenie się trudnościami związanymi ze specyfiką pracy oraz poszukiwaniami najlepszych rozwiązań w przewyciężaniu bezradności wobec problemu, budowaniu siły i optymizmu.

Na terenie powiatu oławskiego funkcjonuje jedna rodzina zastępcza pomocowa, która w razie potrzeby gotowa jest udzielić zabezpieczenia dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacjach losowych lub na czas urlopu prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

VII. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w szczególności z ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz z organizacjami społecznymi.

Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 r., ściśle współpracował ze wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpraca ta polegała przede wszystkim na przekazywaniu informacji i dokumentacji dotyczącej dzieci umieszczonych w pieczy. Okresowo, na posiedzeniach dokonujących oceny sytuacji dzieci spotykali się m. in. przedstawiciele następujących instytucji: sądów, ośrodków pomocy społecznej, szkół, ośrodka adopcyjnego, policji.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywali stały kontakt

z pedagogami i psychologami szkolnymi, kuratorami, asystentami rodziny.

VIII. Przeprowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogły korzystać z pomocy i terapii specjalistów: psychologa i pedagoga, którzy są zatrudnieni w Zespole do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2018 roku psycholog udzielił około 120 konsultacji dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

IX. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W siedzibie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej udzielane były porady prawne dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Radca prawny pełnił dyżur raz w miesiącu przez 2. godziny. Ponadto udzielał konsultacji telefonicznych według potrzeb rodzin zastępczych. W ubiegłym roku udzielił około 40 porad prawnych.

X. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadza ocenę sytuacji dziecka w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3. lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W 2018 r. dokonano łącznie 270 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

XI. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.

Podczas spotkania integracyjnego zorganizowanego w formie Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz promowania rodzicielstwa zastępczego poprzez udział w spotkaniach z rodzicami uczniów w Szkole Podstawowej Nr 8 w Oławie i Szkole Podstawowej

w Bystrzycy, przeprowadzono wiele rozmów mających na celu pozyskanie i zapoznanie kandydatów z funkcją, jaką pełnią rodziny zastępcze. W wyniku ww. działań kontakt z pracownikami pieczy nawiązało ok. 9 kandydatów na rodziny zastępcze. Wśród ww. tylko jeden mężczyzna wystąpił z prośbą o skierowanie na szkolenie dla rodzin zastępczych, dwoje z ww. z przyczyn osobistych wycofało się z planów pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Pozostali po jednej rozmowie nie zgłosili się już ponownie. W 2018 r. jedna osoba samotna została rodziną zastępczą zawodową po wcześniejszym wydaniu zaświadczenia kwalifikacyjnego. Wydano jeszcze dwa zaświadczenia kwalifikacyjne osobą, które przekształciły się z rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową.

W 2018 r. odbyło się 120 konsultacji psychologicznych. Pomocą i wsparciem psychologa zostało objętych 80 dzieci i 40 osób dorosłych.

XII. Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W 2018 r., koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokonali analizy 14 kandydatów na opiekunów zastępczych, pod kątem zapewnienia przez nich odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych, umożliwiających dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb oraz przeprowadzono badania psychologiczne 14 kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub spokrewnionej.

XIII. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Zatrudnieni w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej specjaliści, w tym pedagog, psycholog i koordynatorzy stale współpracują z rodzinami zastępczymi udzielając im profesjonalnej pomocy, wsparcia i poradnictwa, mającego na celu zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Odbywało się to poprzez spotkania w miejscu zamieszkania prowadzących rodziny zastępczej i rodzinne domy dziecka z koordynatorami i indywidualne konsultacje psychologiczne. Dodatkowo prowadzący zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka systematycznie uczestniczyli w grupie wsparcia prowadzonej przez doświadczonego pedagoga.

XIV. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnił w 2018 r. koordynatorom szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Były to następujące szkolenia:

- ✓ w dniu 12.03.2018 r. odbyło się szkolenie zorganizowane przez Centrum Profilaktyki i Reeducacji ATELIER, pt. „Pierwsza diagnoza dziecka”;
- ✓ w dniu 16.03.2018 r. odbyło się szkolenie, pt. „Rozwój psychoseksualny dziecka”, poprowadzone przez psychologa klinicznego, seksuologa pana Wiesława Sokoluka;
- ✓ w dniu 20.03.2018 r. odbyło się szkolenie, pt. „Dopalacze czym są i jak działają”, zorganizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Oławie wraz z Komendą Powiatową Policji w Oławie;
- ✓ na przełomie marzec-kwiecień 2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Trening kompetencji wychowawczych”, zorganizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej;
- ✓ w dniu 30.03.2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Dziecko jako ofiara przemocy-diagnoza i formy pomocy”, zorganizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej;
- ✓ w dniu 23.04.2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Jak rozwiązywać konflikty w zespole”, zorganizowane przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej;
- ✓ w dniu 20.04.2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Sposoby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży”;
- ✓ w dniu 20.06.2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Współpraca interdyscyplinarna-asystenta rodziny z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę-organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej), placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjne, rodziny zastępcze (faktyczni opiekunowie oraz opiekunowie prawni) z uwzględnieniem wysłuchania dziecka”;
- ✓ w dniu 29.06.2018 r. odbyło się szkolenie pt. „Prawo w praktyce”;
- ✓ w dniach 18.09.2018 r, 6.11.2018 r oraz 11.12.2018 r. pracownicy wzięli udział w „Superwizji”, zorganizowanej w siedzibie Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej;
- ✓ pracownicy Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli również w szkoleniu RODO.

XV. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępcze i pracownik socjalny zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie każdorazowo po otrzymaniu informacji

o uregulowaniu sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i skompletowaniu dokumentacji, niezwłocznie zgłaszali dzieci do Ośrodka Adopcyjnego w Dolnośląskim Ośrodku Polityki Społecznej we Wrocławiu. W 2018 r. zostało zgłoszone 7. dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

XVI. FUNKCJONOWANIE ZESPOŁU DO SPRAW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Łącznie koordynatorzy i pracownik socjalny w ciągu minionego roku udzielali pomocy i wsparcia 100 rodzinom i 166 dzieciom przebywających pod ich opieką.

Pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej przygotowali wspólnie z opiekunami zastępczymi, bądź prowadzącymi rodzinne domy dziecka, plany pomocy dziecku. W 2018 r. pracownicy stworzyli oraz monitorowali 116 planów.

Koordynatorzy pieczy zastępczej w ubiegłym roku dokonali 270 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej i rodzinnych domach dziecka oraz 60 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Dodatkowo koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pomogli opracować osobom usamodzielnianym indywidualne programy usamodzielnienia. Dokumentów takich stworzono i ewaluowano 30.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracują nie tylko z rodzinami zastępczymi czy prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Podejmuje szereg działań na rzecz rodzin zastępczych i ich podopiecznych współdziałając systematycznie z pedagogami szkolnymi, psychologami, asystentami rodziny, kuratorami sądowymi i przedstawicielami ośrodka adopcyjnego.

XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dzięki udziałowi w programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” ogłoszonemu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pozyskało środki finansowe na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

XVIII. WNIOSKI

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w Oławie, w 2018 r. z sukcesem zrealizował wszystkie zadania przewidziane dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rezultatem tym działań jest gwarancja sprawowania należytej pieczy zastępczej nad małoletnimi dziećmi i osobami usamodzielnianymi, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się

w środowisku rodzinnym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej poprzez swoje działania wzmacnia kompetencje opiekunów zastępczych. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka są objęte kompleksową opieką i wsparciem. Ścisła współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka daje gwarancję właściwej opieki na dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Promowanie rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym również przynosi pozytywne efekty, co przekłada się na podjęcie współpracy z roku 2018 z jedną zawodową rodziną zastępczą.

XIX. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W celu pełnej realizacji zadań nałożonych na powiat w zakresie systemu pieczy zastępczej, istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na:

- organizację Pikniku z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz Mikołajek dla dzieci;
- dodatkowe atrakcje dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej tj. wycieczki, wyjścia do kina, itp. ;
- szkolenia kadry Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, w tym na kurs uprawniający do prowadzenia szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;
- szkolenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- superwizję przeciwdziałającą wypaleniu zawodowemu;
- promocję rodzicielstwa zastępczego i wolontariatu: zakup materiałów promocyjnych, baneru, wydruk ulotek.